Richard BALDWIN Charles WYPLOSZ

ECONOMIA INTEGRĂRII EUROPENE

Economică

19079

Richard **BALDWIN** Charles **WYPLOSZ**

C - 241042

ECONOMIA INTEGRĂRII EUROPENE

241042
UNIVERSITATEA
„DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECA 1

Lucrare realizată cu sprijinul
Băncii Comerciale Române

BCR

EDITURA ECONOMICĂ

Sumar

Prefață 13

PARTEA I. Istorie, fapte și instituții

Capitolul 1
Istorie 21
Capitolul 2
Fapte, legislație, instituții și buget 55
Capitolul 3
Procesul de luare a deciziei 87

PARTEA a II-a. Microeconomia integrării europene

Capitolul 4
Instrumente esențiale de microeconomie 117
Capitolul 5
Elemente economice esențiale ale liberalizării preferențiale 137
Capitolul 6
Dimensiunea pieței și efectele de scară 163
Capitolul 7
Efectele de creștere și factorul de integrare a pieței 191

PARTEA a III-a. Politici ale UE

Capitolul 8
Politica agricolă comună 227
Capitolul 9
Efecte de localizare, geografie economică și politică regională 259

PARTEA a IV-a. Integrarea monetară: istorie și principii

Capitolul 10
O istorie monetară a Europei 291
Capitolul 11
Alegerea unui regim al ratei de schimb 307
Capitolul 12
Sistemul Monetar European (SME) 327

PARTEA a V-a. Uniunea monetară

Capitolul 13
Zonele monetare optime 341
Capitolul 14
Uniunea Monetară Europeană 369

PARTEA a VI-a. Dincolo de monedă: bugete, piețe financiare, locuri de muncă

Capitolul 15
Politica fiscală și Pactul de stabilitate 393
Capitolul 16
Piețele financiare și moneda euro 413
Capitolul 17
Integrarea economică și instituțiile pieței muncii 437

Cuprins

Cuvânt-înainte 11
Prefață 13
Mulțumiri 17

PARTEA I. Istorie, fapte și instituții 19

Capitolul 1
Istorie 21
1.1. Perioada imediat următoare războiului 22
1.2. Cele două căi ale integrării europene: federalismul și interguvernamentalismul 27
1.3. Evoluția către două cercuri concentrice: efectul de domino, partea I 32
1.4. Europesimismul 35
1.5. Adâncirea cercurilor și efectul de domino, partea a II-a: Programul Pieței Unice și Spațiul Economic European (SEE) 37
1.6. Eșecul și colapsul spectaculos al comunismului 40
1.7. Unificarea Germaniei, Maastricht și moneda euro 42
1.8. Pregătirea pentru extinderea către Est: tratatele de la Amsterdam și Nisa 42
1.9. Rezumat 43
Anexa A: Cronologia din 1948 până în 2002 46
Anexa B: Integrarea economică în Tratatul de la Roma 47
Anexa C: Excluderea politicii sociale: măsurile economice generale versus măsurile specifice 52

Capitolul 2
Fapte, legislație, instituții și buget 55
2.1. Câteva fapte importante 56
2.2. Legislația UE 59
2.3. Cele „cinci mari" instituții 63
2.4. Procesul legislativ 72
2.5. Bugetul 74
2.6. Rezumat 83

Capitolul 3
Procesul de luare a deciziei 87
3.1. Alocarea sarcinilor și subsidiaritatea: practica și principiile UE 88
3.2. Federalismul fiscal și alocarea sarcinilor la nivelurile guvernamentale 90
3.3. Procesul de luare a deciziilor din punct de vedere economic 97
3.4. Distribuția puterii între membrii UE 101
3.5. Legitimitatea în procesul de luare a deciziei în cadrul UE 107
3.6. Rezumat 110

PARTEA a II-a. Microeconomia integrării europene 115

Capitolul 4
Instrumente esențiale de microeconomie 117
4.1. Preliminarii I: diagramele cererii și ofertei 118
4.2. Preliminarii II: introducere în analiza cererii și a ofertei într-o economie deschisă 120
4.3. Analiza taxelor în contextul NCMF 125
4.4. Tipuri de protecție: o clasificare economică 130
4.5. Rezumat 133

Capitolul 5
Elemente economice esențiale ale liberalizării preferențiale 137
5.1. Analiza liberalizării discriminatorii unilaterale 138
5.2. Analiza unei uniuni vamale 146
5.3. Uniuni vamale versus acorduri de liber schimb 152
5.4. Regulile OMC 153
5.5. Studii empirice 154
5.6. Rezumat 155
Anexa A: Liberalizarea discriminatorie, cazul țărilor mici 159

Capitolul 6
Dimensiunea pieței și efectele de scară 163
6.1. Liberalizare, defragmentare și restructurare industrială: logică și fapte 164
6.2. Preliminarii teoretice: monopol, duopol și oligopol 166
6.3. Diagrama PR-COMP într-o economie închisă 170
6.4. Impactul liberalizării europene 176
6.5. Ajutorul de stat 179
6.6. Politica în domeniul concurenței și comportamentul anticoncurențial 185
6.7. Rezumat 188

Capitolul 7
Efectele de creștere și factorul de integrare a pieței 191
7.1. Logica creșterii și faptele 192
7.2. Efectele de creștere pe termen mediu: formarea capitalului indus și analiza lui Solow 196
7.3. Efecte de creștere pe termen lung: crearea și absorbția mai rapidă a cunoașterii 204
7.4. Microeconomia integrării pieței de capital 206
7.5. Microeconomia integrării pieței forței de muncă 214
7.6. Rezumat 221

PARTEA a III-a. Politici ale UE 225

Capitolul 8
Politica agricolă comună 227
8.1. Începuturi: sprijinirea prețului intern 228
8.2. Problemele PAC 236

8.3. Reforme 245
8.4. Evaluarea actualei PAC 248
8.5. Provocări viitoare 252
8.6. Rezumat 254

Capitolul 9
Efecte de localizare, geografie economică și politică regională 259
9.1. Geografia economică a Europei: stare de fapt 260
9.2. Teorie (partea I): avantajul comparativ 264
9.3. Teorie (partea a II-a): aglomerarea și noua geografie economică 267
9.4. Teorie (partea a III-a): punând totul la un loc 275
9.5. Politica regională a UE 277
9.6. Dovezi empirice 282
9.7. Rezumat 283
Anexa A: Dispersia industriei europene: țări și regimuri 285
Anexa B: Cum să măsurăm specializarea și rezultatele detaliate pentru regiunile UE 287

PARTEA a IV-a. Integrarea monetară: istorie și principii 289

Capitolul 10
O istorie monetară a Europei 291
10.1. Banii de metal 292
10.2. Etalonul aur 293
10.3. Nefericita perioadă interbelică 296
10.4. Anii de după război: teama de trecut 299
10.5. După Bretton Woods: Europa de una singură 300
10.6. Lecțiile istoriei 304
10.7. Rezumat 304

Capitolul 11
Alegerea unui regim al ratei de schimb 307
11.1. Rata de schimb și politica monetară 308
11.2. Tipuri de regimuri ale ratelor de schimb 316
11.3. Opțiuni 319
11.4. Rezumat 323

Capitolul 12
Sistemul Monetar European (SME) 327
12.1. Acordurile Sistemului Monetar European 328
12.2. SME-1: de la divergență la convergență și apoi la șoc 330
12.3. SME reproiectat 335
12.4. Rezumat 337

PARTEA a V-a. Uniunea monetară 339

Capitolul 13
Zonele monetare optime 341
13.1. Întrebarea, problema și răspunsul 342
13.2. Criteriile pentru stabilirea unei zone monetare optime 347
13.3. Este Europa o zonă monetară optimă? 352
13.4. Va deveni Europa o zonă monetară optimă? 361
13.5. Rezumat 365

Capitolul 14
Uniunea Monetară Europeană 369
14.1. Tratatul de la Maastricht 370
14.2. Eurosistemul 375
14.3. Obiective, instrumente și strategie 378
14.4. Independență și răspundere 383
14.5. Primii ani 385
14.6. Rezumat 387

PARTEA a VI-a. Dincolo de monedă: bugete, piețe financiare, locuri de muncă 391

Capitolul 15
Politica fiscală și Pactul de stabilitate 393
15.1. Politica fiscală în uniunea monetară 394
15.2. Externalitățile politicii fiscale 396
15.3. Principii 400
15.4. Pactul de Stabilitate și Creștere 404
15.5. Rezumat 409

Capitolul 16
Piețele financiare și moneda euro 413
16.1. Ce este special cu piețele financiare și de ce ar putea să intereseze o monedă unică 414
16.2. Instituții și piețe financiare 418
16.3. Rolul internațional al monedei euro 429
16.4. Rezumat 433

Capitolul 17
Integrarea economică și instituțiile pieței muncii 437
17.1. Piețele naționale ale muncii și integrarea economică 438
17.2. Instituțiile pieței muncii 444
17.3. Un model european: care este conținutul? 455
17.4. Rezumat 459